

VILTIES, DARBŠTUMO, GEROS VALIOS †

Per paskutiniuosius penkerius metus Lietuvą iš tolo ar iš arti palietusios karo bangos neliko be skaudžių pasekmių ir pačiam lietuviui. Dėl karo atsiradęs mažesnis ar didesnis, tačiau kone kiekvieną miestietį ir kaimietį savaip prislėgęs žmogaus gyvenimo netikrumas, įvairių vertybių - tiek moralinių, tiek materialinių - ryškokas ar visai ryškus pasikeitimas, abiejų okupacijų laiko visokeriopa priespauda, okupantų beatodairiškumas, godumas bei amoralumas, jų dažniausiai mums, pripratusiems gerbti savo seną tvarką, savo seną Dievą ir savo senas šeimos tradicijas, visiškai svetimos pažiūros, ypač į žmogaus teises, laisvę, tikybą ir dorovę, to įtakoje ir pasekmėje vis labiau įsivyravęs palinkimas gyventi tik ta diena ir bet kokia kaina linksmintis, - visa tai vidutiniam lietuviui - jis juk ir tik žmogus - iš tiesų, negalėjo nepadaryti neigiamos įtakos. Tai vis karo pasekmės, jo atneštos negerovės - negerovės nors ir smerktinos, tačiau vardan žmoniškumo pateisintinos. Nemaža to per ketverius metus susikaupusio nelemto palikimo pernai lietuvis atsigabeno į čia, į Vokietiją.

Iš Lietuvos į čia atgabentųjų ar pernai atbėgusiųjų lietuvių dauguma šiuos paskutiniuosius metus Vokietijoje turėjo nelengvą, o nelengvą gyvenimą: dirbti reikėjo ilgai ir sunkiai, iš peties, dirbti dažnai neįprastą, per sunkų ir grašiais apmokamą darbą, o maistas buvo menkas, dažniausiai net labai menkas, paprastai pirktas kietai uždirbtos markės ir dar ilgo stovėjimo eilėse kaina; atsivežtieji pinigų ir maisto išteklių daugeliui bematant išsekė; nevienam reikėjo dirbti ir gyventi šaltuose, drėgnuose būstuose, be tinkamo drabužio bei apavo, be šilto apklotų; kaukė oro pavojaus sirenos, krito bombos; nemigo naktys, praleistos slėptuvėse ar apgriautuose butuose, čiulpė paskutines kūno ir dvasios jėgas; vokiečio viršininko ar prižiūrėtojo ranka buvo sunki, o dar sunkiau kartais slėgė jo nepagrįstai mestas pašaipos ar net paniekos žodis, ypač vadinamąjį juodą darbą dirbusiam inteligentui; nebuvo matyti ne tik šviesesnio rytojau, bet net jo kio pragiedrulio...

Tai vis vargai ir sunkumai, daugelio iš mūsų skaudžiai pergyventi, daugeliui aštriai įsmigę į smegenis ir širdį, į kūną ir dvasią.

Ir visa tai, lygiai kaip anų ketverių metų minėtasis palikimas, pasiliko sunkiai išdilstančiu randu lietuvių kūne ir dvasioje.

Tačiau dar baisesnis randas /teisingiau pasakius - žaizda, nes dar atvira, neužgijusi/ jame atsirado per šiuos paskutiniuosius keturis mėnesius po karo Europoje pabaigos; žaizda baisėsi dėl to, kad ji atsivėrė pačioje lietuvių dvasioje. Tai dvasinio susmukimo žaizda - žaizda vis negyjanti, vis pūliuojanti.

Iš kur gi tas dvasinis susmukimas, apėmęs tiek daugelį mūsų šviesuolių, tiek prasčiokėlių, išskleidęs savo nelemtus sparnus tiek ties privačiais lietuvių butais, tiek ties stovyklomis? Kas jį pagimdė? Kas jam sudarė sąlygas suklestėti?

Tą dvasinį susmukimą, kuris daugeliui iš mūsų atima bet kokią norą ką nors dirbti, ką nors stengtis ir kuo nors vertu domėtis, iš dalies galima pateisinti visu aukščiau paminėtuju, paskui šių paskutinių

pokario mėnesių tingiu, ištišusiu gyvenimu, kuris padarė ir tebedaro daug, labai daug moralinės žalos lietuviui, ir, pagaliau, faktų, kad Lietuvos, lietuvių tautos bei asmeninės ateities netikrumas ir šviesesnio rytojaus neryškumas net dabar, praėjus karo audroms, kiekviena iš mūsų slegia nelengva našta.

Tačiau jei norime gyventi žmogaus apskritai ir garbingos praeities lietuviu - ypač vertą gyvenimą, to savo nūdieninio dvasinio susmukimo taip nernelyg pigiai pateisinti negalime ir neturime teisės.

Pamastykime, ko iš mūsų laukiama ir ką mes iš to galėtume duoti.

Mūsų gimtoji žemė svetimųjų nutrypta, karo nuniokota; lietuvių tauta žudiko ar kario išretinta, išblaškyta, prispausta. Nuniokotoji Lietuva laukia atstatoma, atkuriamą; išretintoji lietuvių tauta laukia papildoma, sustiprinama.

Lietuva ir lietuvių tauta turi gyventi. Mūsų krašto ištuštėjusius miestus ir išretintus kaimus reikės atstatyti, papildyti, reikės juos išugdyti naujam gyvenimui, naujai kartai.

Mes esame ne kokia išrinktoji, o tik laimingai išsilikusioji tautos dalis ir, palyginti, mažiausiai nukertėjusioji. Mūsų laukia grįžtant ir ta mūsų gimtoji žemėlė, ir joje išlikusieji giminės bei kiti tautiečiai. Grįžti norime, tiesiog trokštame visi, tad visi ir pagalvokime, ką savo Lietuvai, ką savo tautiečiams grįžę duosime.

Menu, jaučiu, kad iš mūsų ten laukiama ir tikinasi daug, labai daug; visų pirma, tikinasi, kad ištuštėjusias istaigas miestuose ir išretintus ūkius kaimuose mes vėl papildysime kūru ir dvasia sveikais, ryžtingais darbininkais - vargų užgrūdintais, kietais pionieriais; pati tauta, išvarginta ir užuita, laukia ne tik sveiko organinio pildymo, bet ir laisvės dvasios, šviesesnio optimizmo, paguodos.

O ką mes galėsime duoti, kada daugelis esame pavirtę suglebėliais, ištižėliais, bevaliais ir verksniais pesimistais? Privačiai išsinuotame kampelyje ar stovykloje stumiame dieną po dienos, rūpinamės tik savo kasdieniškais smulkiais reikalėliais, iš nuobodulio ar palinkimo daugiau ar mažiau papolitikuojame, pageriame ar palošiame, dėl geresnio pragyvenimo ar iš godumo daugiau ar mažiau paspekuliuojame, aplinkos ar, galų gale, sąžinės prispirti po truputį pamėginame visuomeninio darbo, paposėdžiuojame, pasiginčijame, pasigiriame savo organizuotumu ir nuveiktiniais darbais, iškeliamo sparnuotų sumanymų, kuriuos nelabai kam ir nelabai kaip yra vykdyti, šiaip gi krapštome kito panages, išsijuosę ieškome svetimų griekelių, su nesvietišku pamėgimu dilginamės nervus gaudais gaudeliais, kas miela dienele žvėriškai nuobodžiaujame, aimanuojame, tiesiog susirietę aimanuojame, kad mums nėr ir nebus gyvenimo, ir patogiai laukiame, laukiame ir beveik reikalautė reikalaujame, kad koks nors geras dėdė /amerikietis, anglas, prancūzas?/ be niekur nieko imtų ir svariai įvertintų mūsų, vien kaip garbingos praeities tautos sūnų, asmenybes bei dievai žino kokius nuopelnus, čia pat apibertų mus visokiausiomis gėrybėmis ir - priedo! - mums tuoju gražintų pagrobtą tėvynę...

O užmirštame, paprastai ir visiškai užmirštame, kad tokių, kaip mes, čia daugelis esame, mūsų ten nei tėvynė, nei tautiečiai nelaukia - bent jau ne per labiausiai laukia...

Jei savo ateitim netikime patys, tai negalime norėti, kad ja per daug tikėtų svetimieji. Jei tinkamai nepasirodome bei nepasireiškiame savo tautiniu susipratimu, organizuotumu, drausmingumu, dorovingumu, darbštumu, kūrybingumu ir lietuviu vertu elgesiu iš viso, tai ir neaimanuokime, jei kas mus per menkai vertina.

Tad laikas, jau labai laikas atsikvošėti ir pamastyti, kas buvome, kuo pavirtome ir ko iš mūsų pagrįstai laukiama.

Visų pirma, turime tikėti, tvirtai ir nepalenkiamai turime tikėti savo krašto, savo tautos ir savo pačių ateitim. Ta viltis turi, būtinai turi degti mūsų širdyse, norė mūsų didžiųjų lūkesčių padangės būtų ir kažin kaip apsiniaukusios. Viltis šiandien mums yra viskas, o vilties ir tikėjimo neturėjimas kiekvieną nieka paverčia.

Antra, turime galų gale paniekinti šių paskutinių pokario mėnesių nieko neveikimą bei tinginiavimą ir turime vėl pradėti dirbti, bet ba dirbti; jei neturime, negauname "savo darbo", dirbkime bet kokią darbą, kuris mums prieinamas, arba ko nors mokymės. Tinginiavimas gimdo bevališkumą, ištižimą, dvasinį susmukimą, o tai žmogų veikiai padaro menkaverčiu. Tad susigriebkime, sukruškime - ir tam jau laikas!

Pagaliau, pasistenkime - visai žmoniškai sakau: tik pasistenkime! - nusikratyti viena kita mus dėl išgyventų negandų, dėl dabartinio tingaus gyvenimo ar dėl susirūpinimo ateitim apėmusia negerove; norėdami ir vis mėgindami, vienai kitai iš jų šaknis tikrai pajudinsime - sunki juk tik pradžia. Tad geros valios!

Ir vis atsiminkime: tiek tą savo tikėjimą ateitim, tiek tą savo darbo iš naujo pamėgimą, tiek tas savo pastangas šalinti mūsųose įsigalėjusias negeroves mes skiriame ir to reikia mūsų tėvynės, mūsų tautos ir mūsų pačių labai.

PIRMOJI KREGŽDUTĖ IŠ LIETUVOS

/Tęsinys/

Vilniuje.- Vilnius padarytas tarybinės Lietuvos sostine. Jame sukoncentruotos visos komisarinės įstaigos, jų tarpe komisarų taryba ir Lietuvos komunistų partijos centras.

Vilnius - apgriautas miestas; gatvėse matyti kovų pėdsakai. Labai nukentėjęs geležinkelio stoties rajonas, kitur sužalojimai mažesni. Gedimino gatvė mažai paliesta. Katedrai sužalotas vienas kampas ir iškelta siena; dabar ji remontuojama. Aušros Vartai sveiki.

Vilnius esąs skubiu tempu tvarkomas ir atstatomas. Prie atstatymo darbų dirba vokiečių belaisviai. Visi valdininkai ir tarnautojai esą įpareigoti atidirbti tam tikrą valandų skaičių Vilniaus atkūrimui.

Vilniuje, kaip ir Kaune, elektros energija esanti ribota. Veikia radijas ir išėina "Tarybų Lietuvos", "Tiesos" ir kiti laikraščiai. Per radiją, spaudą ir viešai lipinamais skelbimais esanti vedama politinė propaganda pagal planą įvykdyti sėja, suimti derlių ir t.t. Partizanai kviečiami padėti ginklus ir grįžti iš miškų į ūkius ir įstaigas; jiems užtikrinama, kad nė vienas nebūsiąs baudžiamas. Propaganda pasisekimo neturinti.

Visomis progomis ir visuose reikaluose ryškiausias veikėjas ir Maskvos norų vykdytojas esąs komisarvas Gedvila. Pasakotojas girdėjęs apie Paleckį, Vaišnora, kurie dabar gyvena Vilniuje, bet nieko nežinaš apie atmintinąjį Liudą Girą, Antaną Sniečkų ir kitus buvusius tarybinės Lietuvos veikėjus. Nieko nežinaš ir apie pasilikusius mūsų kultūrininkus.

Gyventojų skaičiumi Vilnius dabar atrodo miręs miestas. Žmonių esą labai nedaug, judėjimas esąs visiškai menkas. Šį pavasarį lenkai buvę išvežti į Lenkiją ir jų nedaug bepalikę, o lietuviai iš Vilniaus bėga, vengdami tarnauti valdžios įstaigose. Tarnavimas valdžios įstaigose laikomas negarbe, dėjimusi su okupantais,ėjimu prieš savo kraštą, ir dėl to esąs pavojus iš partizanų pusės. Visos sovietinių pareigūnų pastangos, šaukiančios lietuvius į Vilnių, liekančios be pasisekimo.

Vilniuje būna dideli turgai. Apylinkės moterys privežančios mais to produktų, bet nesą pinigų jiems pirkti. Pirmaujanti mainų prekyba.

Partizanai.- Lietuvos miškuose labai stipriai veikia partizanai. Žmonės kalba, kad vien Prienų miškuose esą apie 30.000 partizanų. Partizanų eiles padidinusi ir jų veikimą sustiprinusi sovietų paskelbtoji Lietuvos vyrų mobilizacija. Sovietai Lietuvoje į raudonąją armiją pašaukė nuo 1927 metų gimimo iki 35 metų amžiaus vyrus. Didesniuose miestuose stoje truputį daugiau kaip pusė pašauktųjų, o provincijoje nesusidarę nė pusės. Nestojusieji išėję partizanauti į miškus. Pirmaisiais stojusieji propagandos sumetimais nuo karo prievolės buvę atleisti; jie buvę palikti karinės reikšmės darbams fabrikuose, žinkeliuose ir t.t.

Žiemos metu partizanai tylėję ir valdžia jautusis tvirta. Gyventojai turėję eiti į darbus, pilti pyliavas, vežti medžius ir t.t. Pavasarį prasidėjęs partizanų veikimas ir valdžios tvirtumas palūžęs. Dabar praktiškai valdžia valdanti tik miestus ir netolimas jų apylinkes. Toliau valdžios įsakymai nesiekia, ten šeiminkauja partizanai arba esanti vadinamoji niekieno žemė, kur nereikia valdžiai pyliavų pilti, mokesčių mokėti ir t.t.

Partizanai puldinėja tik iš lietuvių tarpo paskirtuosius pareigūnus, kaip vykdomųjų komitetų pirmininkus, teisėjus, partiečius, seniūnus. Net komunistuojantieji atsisaka tokias valdžios pareigas imti. Dabar NKVD atsisakiusiuosius priimti skiriamas pareigas suimimėjanti. Kaimų seniūnais nemaža esama moterų, nes vyrų nėra. Aktingesnių partizanų šeimos esančios išmetamos iš ūkių, o įtarus, kad šeimose ir dabar partizanai lankosi ir yra remiami - sunaikinamos. Išvežtųjų ir išbėgusiųjų į Vokietiją šeimoms esą negrasinama. Apie pabėgusius daugiau tylima, o užsiminus, kalbama kaip apie vokiečių išvežtuosius prievarta. Tik vienas kitas buvęs aukštesnis pareigūnas vadinamas pabėgusiu provokišku fašistu.

Pavasari, dar dar prieš San Francisko konferenciją, buvusi vedama didžiausia propaganda rinkti parašus ir visiems lietuviams bendrai dėkoti Stalinui už "išlaisvinimą". Tuo metu partizanai išlipinę atsišaukimus, kad parašai esą reikalingi ne padėkos telegramai pasiusiti, bet San Francisko konferencijoje parodyti pasauliui, kad visi lietuviai savo parašais tvirtina savanorišką prisijungimą prie Sovietų Sąjungos. Po tokio partizanų atsišaukimo niekas nesirašęs ir iš to nieko neišėję.

Birželio mėnesio pradžioje padidinti NKVD ir pasienio apsaugos būriai pradėję miškų valymą ir partizanų gaudymą. Pastangos buvusios nesėkmingos, nors jos tęsiamos toliau. NKVD pradėjęs itarinėti, kad lietuviškieji milicininkai, valdžios pareigūnai ir net komjaunuoliai palaiką ryšius su partizanais, jiems teikia žinias ir t.t. Buvęs pradėtas stropus milicijos, kamjaunimo ir valdininkų valymas. To pasekmėje milicininkų eilėse didejas nelietuvių skaičius.

Kalbama, kad Lietuvoje tvarkos atstatyti ateisianti iš Vokietijos maršalo Žukovo kariuomenė.

Gyvenimas ir nuotaikos Lietuvoje. - Gyvenimas Lietuvoje esąs labai sunkus. Palyginus su 1940-1941 metų tarybiniais laikais, dabar jis esąs sunkesnis 4-5 kartus. Bado nesama, bet nesama ir tvarkos, ramybės. Baimė, netikrumas, nežinoma ateitis slegianti kaimo ir miesto lietuvių. Visi gyveną ateities viltimi.

Lietuvos ūkis esąs labai apiplėštas. Sovietų kariuomenė atėmusi apie 80 % karvių. Tik retas ūkis turįs 4-5 karves. Daug atimta arklių. Pavasarį žemei idirbti arklių buvę atvežta iš Vokietijos, bet jie iš Lietuvos vėl išvežti. Žemę dirbančios daugiausia moterys ir seneliai. Visame krašte atgijusios talkos. Pavasaris buvęs labai gražus ir šiemetinis derlius Lietuvoje esąs ypatingai geras. Būvo pavojus negresias.

Masinių išvežimų į Sibirą nėra girdėti, bet būna daug suėmimų, tylių dingimų; suimtieji daugiausia esą išvežami. Skundimų nedaug pasitaika, nes skundikai biją partizanų keršto. Ne vieną skundiką partizanai pakorę.

Sumobilizuotieji vyrai esą išvežti į Voronežo ir Kalugos sritis apmokyti. Po trijų mėnesių apmokymo jie esą skirstomi dirbti įvairiuose Sovietų Sąjungos kolchozuose. Gyvenimo sąlygos ten esančios sunkios, siuntinių siusti nėra galima, o laiškai einą labai ilgai. Nemaža dalis išvežtųjų bėganti. Pagautieji esą šaudomi. Daug mobilizuotų lietuvių žuvę Rytprūsių kovose. Vadinamojoje Tarybinėje Lietuviškojoje Divizijoje vyriausia galva esąs generolas Macijauskas, 1940-1941 metais buvęs žinomas politrukas.

Klaipėdos kraštas buvusiose ribose esąs prijungtas prie Lietuvos. Klaipėdos krašto vokiečiai buvę išvežti į Sibirą. Dabar į Klaipėdos

kraštą esą siunčiami valdžiai ir partijai patikimesni žmonės, kuriems dalinami vokiečių ūkiai. Į Klaipėdos kraštą esą leidžiama persikelti ir stambesniems ūkininkams, kurie prašosi perkelti, pareikšdami, kad dėl partizanų veiklos senoje vietoje ūkininkauti negali. Lietuviai Klaipėdos krašte kuriąsi noriai. Klaipėdos miesto 70 % esą sunaikinti.

Bolševikinė žemės reforma esanti pravesta, bet iš kainyno atimtos žemės niekas neimas. Valdžios pareigūnams žemė esanti duodama priedu, o atsisakiusiems žemė, grasinama suėmimu.

Pasakotojas negirdėjo, kad kas nors iš 1941 metų birželio mėnesį į Sibirą išveštųjų būtų grįžęs ar parašęs laiška.

Civilians vadinėjimas esąs ypatingai suvaržytas. Bažnyčiose pamaldos vykstančios. Pasakotojas negirdėjęs, kad kunigai būtų skiriami vykdomųjų komitetų pirmininkais, kaip buvo pasklidę gandų Vokietijoje.

Panevėžys, kaip ir kiti aukštųjų miestai, karo audros esąs mažai palietas. Iš Sovietų miestų mažai nukentėjusi Marijampolė. Esąs sugriautas paštas ir cukraus fabrikas, kuris skubiai atstatomas.

Lietuvoje esą kaltama, kad Krino gyventojai, kaip ir kai kurios Kaukazo tautelės, vokiečių okupacijos metu buvusios nepalankios sovietams, dabar esančios išvežtos arba išnaikintos. Esą, vis aiškiau ir dažniau patarinama Lietuviams keltis gyventi į Krią.

Visas aukščiau pateiktas žinias mums papasakojo lietuvis, anksčiau, kaip pats prisirašino ir kaip jo pažįstami čia, Vokietijoje, patino, buvęs komjaunolis ir liaudies milicininkas 1940-1941 metais. 1942 metais išvežtas darbas į Vokietiją, nuo šių metų birželio 10 dienos iki liepos 11 dienos vėl gyvenęs Lietuvoje, lankėsis Kaune, Panevėžyje, Marijampolėje ir Vilniuje, kur buvo vėl paskirtas milicininku, ir paskui savo valia vėl sūbėgęs į Vokietiją. Už jo suteiktas žinias apie gyvenimą Lietuvoje, deju, negalime imtis jokios atsakomybės. /ELTA/

LIETUVOS RAUDONOJO KRYŽIAUS PASAULIS

Visas lietuvių šelpimo darbas Vokietijos ir Austrijos srityse vykdomas Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Draugijos.

Raudonajame Kryžiuje koncentruojamos taip pat ir visos lietuvių šelpimui skiriamos visuomeninio pobūdžio lėšos.

Šelpimo darbą Lietuvos Raudonasis Kryžius vykdo - a/išlaidydamas šelpimo įstaigas /nedarbingųjų prieglaudą, vaikų prieglaudą, moksleivių bendrabučius, valgyklas, maitinimo punktus ir t.t./, b/šelpdamas paskirus asmenis individualiai.

Gamybinėms, vartotojų ir kitokiems visuomeniniams pagrindais sudarytoms lietuvių ūkinės veiklos organizacijoms Lietuvos Raudonasis Kryžius materialinės paramos neteikia. Tačiau organizacinio darbo pradžioje, ar kai ypatingai nepalankios veikimo sąlygos kliūdo sukurtajai organizacijai išsilaikyti ir kai bendrai tokios organizacijos veikloje siekiama ir tam tikrų labdaros tikslų, Raudonasis Kryžius gali suteikti jai subsidijų.

Paskirų asmenų šelpimą vykdo Lietuvos Raudonojo Kryžiaus skyriai ir joje įgaliotiniai. Lietuvių Sąjungos ar kitos kurios organizacijos kuriais nepaprastais atsitikimais ar kur nėra Raudonojo Kryžiaus skyriaus ar įgaliotinio padarytas faktinis paskirų asmenų šelpimas išlaidas Raudonasis Kryžius gali sąjungai ar organizacijai grąžinti.

Avansinių sumų paskirų asmenų šelpimo reikalui Lietuvos Raudonasis Kryžius organizacijoms ir įstaigoms neduoda.

Individualaus paskirų asmenų šelpimo srityje Lietuvos Raudonasis Kryžius stengiasi paremti pašalpinis suaktyvė būklėje esančius dėl amžiaus ar dėl nesveikatos negalintius pragyventumui reikalingų išteklių užsidirbti asmenis.

Skiriama pašalpos atsižiūrint prašytojų šeimos sudėties ir duodant pirmumą gausioms, turinčioms mažamežių narių šeimoms.

Pirmoje eilėje stengiamasi sušelpiti žuvusių karių ir politinių kalinių šeimas; taip pat ir pačius išsilaisvinusius karius bei kalinius.

Pašalpos reikalas kiekvienu atsitikimu atidžiai tiriamas ir tikrinamas - mūsų disponuojamieji pašalpų resursai yra labai riboti, tad tenka rūpintis, kad skiriamos pašalpos atitektų tiems, kuriems jų tikrai ir labiausiai reikia.

Reikia griežtai laikytis tokio dėsnių, kad neskiriama pašalpų gyvenantiems kito skyriaus rajone. Vyr. valdyba taip pat neteiks pašalpų paskiriems asmenims, nesužinojusi su skyriais, kurių rajonuose prašytojai gyvena.

Pašalpų didumas tuo tarpu tegali būti tik minimalinis, neviršijęs pačių būtiniausių normų, nustatytų ne ilgesniam kaip vieno mėnesio laikotarpiui.

Gyvenantiems stovyklose / lageriuose / pašalpos tuo tarpu duodamos tik ypatingais atsitikimais.

Atvejais, kai savų resursų ima neužtekti ir skyriams, norintiems aprūpinti vietos šelpimo reikalus, tenka prašyti subsidijų vyr. valdyboje, į ją kreipiantis reikia pateikti:

a/ kiek galima platesnių ir tikslesnių statistinių duomenų apie vietos lietuvių koloniją /bendras gyvenančių skyriaus rajone lietuvių skaičius, gyvenančių stovyklose skaičius, maitinimosi, svaikatos ir kitos gyvenimo sąlygos/;

b/ finansinė skyriaus apyskaita, nurodant bendrą turėtų iki šiol pajamų sumą, suskirstytą pagal įplaukų šaltinius /aukos, subsidijos.../, bendrą padarytą išlaidų sumą, suskirstytą pagal išlaidų rūšis; pridėti išduotų pašalpų sąrašą /kam, kada ir kiek pašalpos duota/;

c/ artimiausio laikotarpio /3 mėnesių/ pajamų ir išlaidų sąmatą, specifikuotą pagal pajamų ir išlaidų rūšis.

MŪSŲ MIRUSIEJI

Dr. Jonas Šliūpas, žinomas aušrininkas ir tautos gailintojas, mirė 1944 metų lapkričio 6 dieną Berlyne, "Aleksandro" viešbutyje. Palaidotas lapkričio 11 dieną Berlyne, Wilmersdorfo krematoriume.

Jonas Vailokaitis, žinomas pramonininkas, visuomenės darbuotojas ir "Ukio Banko" valdytojas, mirė 1944 metų gruodžio 16 dieną Blankenburge, Harze.

Dr. Ladas Natkevičius, buv. Lietuvos pasiuntinys Maskvoje, žinomas diplomatas ir publicistas, mirė 1945 metų gegužės 25 dieną.

Juozas Rudokas, kaip laisvės kovotojas nacių suimtas 1944 metų balandžio mėnesį, kankintas kalėjime ir 1945 metų balandžio 14 dieną iš Bayreutho kalėjimo išlaisvintas, atvyko į Meiningeną, kur ligoninėje gegužės mėnesį mirė greitąja džiova.

Dr. kun. Puišys, buv. Berlyno lietuvių parapijos klebonas, 1945 metų birželio 14 dieną mirė Schweinfurte, kur ir palaidotas.

K R O N I K A

Wuerzburg-Zellis /ELTA/ Liepos 12 dieną Zellis stovykloje buvo atidaryta dailininko Česlovo Janušo dailės paroda, kurioje išstatyta 50 pavaikslų. Parodos atidarymą iškilmėse dalyvavo stovyklos komendantas, karininkai, UNRRA vadovybė, kitų tautų komitetų vadovybės ir kt. Parodą aplankė aukštieji gubernatūros karininkai. Joje išstatytieji

paveikslai vaizduoja Lietuvos ir Vokietijos gamtą. Tai bus bene pirmas lietuvis dailininkas, surengęs šiais metais savo darbų parodą Vokietijoje. Paroda turėjo gražaus pasisekimo. Atidarymo dieną amerikiečių karininkai ir kiti asmenys nupirko 16 paveikslų.

Wuerzburg-Zellis /ELTA/ Liepos 12 dieną Zellio stovyklos lietuvių meno kolektyvas "Sietynas" surengė koncertą, kurio programos pirmoje dalyje pasirodė lietuvių tautinių šokių šokėjai ir pasigirdo lietuviška daina; antroje dalyje pasirodė solistai, sekstetas, oktetas, studentų kvartetas, simfonijos orkestras ir mišrusis choras. Koncerto programa gražiai išpildyta. Aukštieji gubernatūros karininkai va dovybei pareiškė padėką už gražų pasirodymą.

"Sietynas" buvo pakviestas koncertuoti į Fuldą, kur surengė du koncertus amerikiečių kariams ir vieną vietos stovyklos lietuviams. Amerikiečių kariai ir UNRRA vadovybė raštu pareiškė kolektyvui padėką ir gražiai atsiliepė apie koncerto programą.

Tuebingenas /ELTA/ "Vyties" sporto klubas, vadovaujamas J.K. Čerke-liūno, jau turėjo keletą futbolo rungtynių. Lenkus nugalėjo 5:3 ir 5:1, vokiečius - 4:3; vienintelis pralaimėjimas buvo prancūzams - 4:5. Tinklinyje "Vytis" yra nenugalima. Išėina į viešumą ir klubo krepšininkai.

Wuerzburg-Zellis /ELTA/ Vietos stovyklos lietuvių liaudies universitetas du kartus per savaitę rengia lietuviams paskaitas įvairiais aktualiais klausimais. Paskaitas lanko daug klausytojų.

TARPTAUTINIAI HORIZONTAI

I teisinga ir pastovia taika Rugpiūčio 15 dieną Japonijos imperatorius per radiją paskelbė savo tautai, kad, nepalankaus likimo spūčių palaužta, Japonija sutiko priimti sąjungininkų reikalavimą pasiduoti be sąlygų. Tuo baigtas Antrasis Pasaulinis Karas.

Anglosaksiškasis pasaulis, ant kurio pečių buvo sukrauta didžiausia šio karo naštos dalis, visiškai pagrįstai džiaugiasi. Milijonai mobilizuotųjų grįš namo, į savąsias šeimas ir prie savojo darbo; buvusiose karo veiksmų srityse pasiliks tik reikalingiausios okupacinės pajėgos.

Tačiau tuo tarpu pasibaigė tik karas, o taika dar nesukurta. Bendras priešas sąjungininkus vienijo, jo galybės grėsmė jiems liepė užmiršti daugelį tarpusavyje trynimosi momentų, kartais ir gana reikšmingų. Dabar toji jungtis pranyko; laimėjusios valstybės lieka pačios vienos pasaulio taikai kurti. Jų vaidmenį toje taikos kūryboje lems tik jų interesai ir jėga.

Didieji vakariniai sąjungininkai neslepia, kad didžiųjų laimėjusiųjų valstybių interesai nevisiškai sutampa; kai kur jie dargi gana šiurkščiai išsiskiria. Tie interesai susikerta ne tik atskirais konkrečiais teritoriniais ir kitais klausimais; jie dažnai nesiderina ir principinėje plotmėje. "Būtų beviltiškas dalykas - rašė dar balandžio mėnesį sovietų žurnalas "Vojna ir rabočij klass" - reikalauti, kad demokratija visose Europos šalyse būtų sukurta tiksliai pagal britų ir amerikiečių pavyzdį." Galima suprasti, kad šitoks nevienokis demokratijos supratimas bus stambi kliūtis taikai kurti. Ne be reikalo britų ir amerikiečių spauda jau kelintas mėnuo rašo, kad laimėti taiką kažin ar bus lengviau, kaip laimėti karą.

Tačiau anglosaksai į taikos kūrimą eina su idealizmu. Jie tiki, kad taika gali būti sukurta taikos priemonėmis; bent jau visos taikos priemonės turi būti išbandytos.

1940 metais, kai Europoje jau liepsnojo karas, Jungtinės Valstybės tikėjo, kad dar galima išlyginti valstybių interesus ir sukurti pastovią ir teisingą taiką. Prezidentas Rooseveltas buvo tada atsiuntęs į Europą savo valstybės pasekretorį Sumner Wellesą, kad jis iš-tirtų tokios taikos galimumus. Deja, įsiaištrusių valstybių interesai pa-sirodė nesuderinami.

Vakarinių sąjungininkų idealizmas nestokoja ir tikrovės supratimo. Paskutinysis išradimas - atominė bomba - visiems pirštu prikišamai parodė, kad būsimasis karas reikštų visuotinį sunaikinimą. Japonijis imperatorius, per radiją pranešdamas savo tautai apie kapituliaciją, pripažino, kad atominės bombos panaudojimas buvo svarbiausia tos kapituliacijos priežastis. Ir anglosaksų spaudoje netrūksta informacijų, kad būsimoje Jungtinių Tautų konferencijoje, o taip pat ir taikos konferencijoje, atominės bombos grėsmė tautoms įkvėpsianti išminties siekti pastovios taikos. O pastovi taika gali būti tik teisinga taika.

Dėkodamas Dievui, kad pasibaigė Antrasis Pasaulinis Karas, Popiežius Pijus XII per radiją pareiškė tvirtai tikėti, kad su karu pasibaigs ir išdidus didžiųjų tautų vyravimas bei mažųjų tautų priespauda. Mes irgi norime tuo šventai tikėti, nors apie savo ateities perspektyvas tuo tarpu nieko aiškaus nežinome. Dar karui tebesiaučiant, britų spaudoje pasitaikydavo publicistinių kombinacijų apie Rytų Europos tvarką. Būdavo kalbama apie didelę Baltijos kraštų-Lenkijos-Vidurio Europos valstybių federaciją su bendra valiuta, bendra muitų bei mokesčių sistema, su savitu autonominiu, kultūriniu gyvenimu. Panašiai toje pačioje britų spaudoje buvo užsiminta ir paskutiniuoju laiku; šį kartą buvo kalbama apie Baltijos Valstybių federaciją Sveicarijos pavyzdžiu, kurią garantuotų sąjungininkai.

Tuo tarpu tai tik publicistiniai samprotavimai; atsakingųjų politikų, spręsiančių Europos ir pasaulio tvarką, jie nesaisto. Ne-drįstame spėlioti, koks bus tas sprendimas, bet drįstame jo laukti su blaivia viltimi. /ELTA/

VISI PINIGINIAI ŽENKLAI TEBEGALIOJA Buvo pasklidę gandų, kad kai kurie vokiečių piniginiai ženklai išimami iš apyvartos. Karinė vyriausybė išaiškino, kad visos ligišiolinės vokiečių mokamosios priemonės tebegalioja. /ELTA/